

РЕШЕНИЕ

№ 8932

гр. С., 04.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 42 СЪСТАВ, в публично заседание на осми юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Г. В. К.

при участието на секретаря М. В. А.
като разгледа докладваното от Г. В. К. Гражданско дело № 20211110132142
по описа за 2021 година

Предявен е иск с правно основание чл.45 от ЗЗД от Е.П. Ф. – К.,ЕГН *****,с адрес гр.С.,ул.“Х. Д.“ № 19,вх.1,ап.2,против Б. М. Б.,с адрес гр.С.,НДК,Административна сграда ет.17,с искане за осъждане на ответника да заплати сумата от 10000 лева обезщетение за неимуществени вреди.

В исковата молба се твърди,че на 03.06.2021 г. на пресконференция ответникът е изрекъл в присъствието на десетки журналисти от печатни и електронни медии клевети по отношение на ищцата Е.Ф.,без да я назовава по име,но персонализирайки я като „началника на кабинета на министъра на вътрешните работи“, а именно „...вчера си е подала оставката.Кога,когато вече всичко,което я е интересувало в МВР и службите го е взела,за да информира този,който я е пратил там. Нямаше друго обяснение. Аз нямам друго обяснение.“ Ищцата твърди,че изреченото е невярно и цели дискредитирането на ищцата в обществото като се създава внушение,че ищцата не е назначена поради лични и професионални качества,а за да изнесе и предостави информация за МВР и службите на „този,който я е изпратил там“. В исковата молба се поддържа,че са засегнати името,честта и достойнството на ищцата,името ѝ е опозорено,с което са засегнати личният и професионален авторитет на ищцата Ф. – К.. Ищцата сочи,че е изпитала притеснение за себе си,за близките си,защото са изложени твърдения,че е извършила престъпление,каквото би било предаването на класифицирана информация. Твърди се,че вредите са търпени в периода след 02.06.2021 г. и е претендирано обезщетение в размер от 10000 лева. Ищцата моли съда да уважи предявения иск.

В срока за подаване на писмен отговор е постъпил такъв от ответника със становище за неоснователност на иска,защото не е персонално индивидуализиран адресатът на изявлението,а за да бъде осъществена клеветата е необходимо да бъде засегната честта или доброто име на конкретна

личност, а в посоченото изявление ищцата не е посочена като адресат, нито е доказано, че е визирана ищцата. Твърди се, че посоченото в исковата молба и в уточняващата молба изявление е обективно несъставомерно като изявлението „вчера си е подала оставката“ не е нито позорящо, нито приписващо престъпление“. В писмения отговор са изложени съображения, че и в останалата част от изявлението не се съдържа конкретика, нито се приписва извършването на престъпление, защото за да е осъществен фактическият състав на престъплението клевета е необходимо да бъде изнесен конкретен неверен факт -позорящ или приписващ престъпление. Ответникът Б. твърди, че употребеният израз „Нямаше друго обяснение. Аз нямам друго обяснение“ имат оценъчен характер и тяхната вярност или невярност не може да бъде проверявана. Ответникът излага доводи, че ищцата интерпретира по свой начин мнението на ответника, а ответникът не може да носи отговорност за внушения. Твърди се, че ищцата е заемала длъжност в институция и следва да бъде подготвена да понася критика като не е допустимо ограничаване свободата на словото. Оспорено е твърдението на ищцата, че е претърпяла вреди от изявлението на пресконференция от 03.06.2021 г. и се изтъква, че исковата молба е подадена в съда на 08.06.2021 г., т.е. по-малко от седмица след изявлението. Ответникът моли съда да отхвърли исковата претенция.

Софийският районен съд, първо гражданско отделение, 42 състав, като обсъди представените по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, при спазване изискванията на чл.235 от ГПК, приема за установено следното :

Представено е издадено на Е.П. Ф. – К. разрешение за достъп до класифицирана информация.

В хода на производството са събрани гласни доказателства – от разпита на свидетелката А. се установява, че познава ищцата от около три години, а предвид развивана от свидетелката политическа дейност свидетелката познава и ответника Б.. Свидетелката А. е депозирала показания, че е разбрала за пресконференцията от новините, излъчени по БТВ, след което се обадила на ищцата, за да я пита какво мисли, според свидетелката пресконференцията е излъчена в началото на м.юни 2021 г. и се твърдяло, че Е.Ф. ще изнесе информация за МВР и службите. От показанията на свидетелката А. се установява, че след като Е.Ф. гледала новината на линк, изпратен от свидетелката, се чули отново и Елена била изключително разстроена, казала, че всичко, което е градила като кариера е сринато.

От приетото заключение по изслушаната съдебно-психологична експертиза се установява, че изявлението, че изнася информация е било стресово събитие за нея, при което освидетелстваната е имала адаптационно разстройство, причинено от стрес, адаптационното разстройство се характеризира с тревожност, безпокойство, чувство за невъзможност за справяне със ситуацията, за планиране на бъдещето, в някаква степен нарушава и извършването на рутинни ежедневни дейности, разстройството не би възникнало без наличието на стресогенни фактори, но като рисков фактор за появата и оформянето на симптомите влияят индивидуалната предразположеност и ранимост на личността, както и черти, като съвестност, справедливост. При около 70 % от пациентите се наблюдава разстройство на съня, което при освидетелстваната е за период от около 7-10

дни. Освидетелстваната споделя за период на протичане на заболяването около 4 месеца – между юни и септември 2021 г. като освидетелстваната еднократно е потърсила психологична помощ, без да приема медикаментозно лечение. Към провеждането на изследването освидетелстваната се е възстановила напълно, няма данни да е тревожна или депресивна, но към периода на адаптационното разстройство е била тревожна, стресирана, притеснена.

Според приетото заключение по съдебно-компютърно-техническа експертиза се установява, че записът представлява аудио-визуален откъс от запис, отразяващ обстановката от зала за пресконференции и говорител – лидера на политическа партия ГЕРБ Б.Б., кадрите са излъчени в новините по Нова телевизия, изследваните свойства на файла, метаданните на файла и извършеният сравнителен анализ със запис и статия в рубрика „новините на Нова“ дават основание да се твърди, че записът е автентичен. Според експертизата аудиограмата на записа евчера първата оставка дойде – началник кабинета на вътрешния министър, който той се обиди на журналистите, че го питали „Кой назначи началника на кабинета?“ и вчера си подаде оставката. Кога, когато вече всичко, което я е интересувало в МВР и службите му я е взела, за да информира този, който я е пратил там. Нямах друго обяснение. Аз нямам друго обяснение.

При така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните правни изводи :

Уважаването на иск с правно основание чл.45 от ЗЗД е обусловено от провеждането на доказване за наличието на следните материалноправни предпоставки – да са настъпили вреди, вредите да са пряка и непосредствена последица от действия или бездействия на ответната страна, с които се нарушава общото правило да не се вреди на други лица. Съгласно чл.45, ал.2 от ЗЗД е установена оборима презумпция за вина, т.е. лицето, което е сочено като делинквент трябва да докаже наличието на обстоятелства, изключващи вината му. Провеждането на доказване за наличието на материалноправните предпоставки – доказване извършването на деяние, настъпването на вреди и причинно-следствена връзка между тях е възложено на ищцовата страна. Страната, на която е възложена доказателствената тежест следва да проведе пълно доказване за настъпването на съответните предпоставки.

Софийският районен съд приема, че е доказано, че е реализирано деяние – от събраните в хода на производството доказателства се установява, че ответникът Б. по време на пресконференция е казал, че началникът на кабинета си е подала оставката след като е взела всичко, което я интересува от МВР и службите. Фактическото твърдение, че е взета информация от МВР и от службите дава основание да бъде възприето, че е нарушено правилото да не се вреди на другото, което дава основание за ангажиране деликтната отговорност на ответника Б.. Законът и съдебната практика възприемат, че деликтната отговорност може да бъде ангажирана в случаите, когато употребените думи и/или изрази осъществяват състав на обида или клевета, както и в хипотезите, когато изреченото накърнява честта и достойнството. Софийският районен съд намира, че излагането на твърдение, че е изнесена информация от МВР и службите е от естеството си да накърни доброто име и професионалната репутация на лицето – адресат на

изявлението, тъй като всяко лице, на което е служебно достъпна информация е длъжно да опазва известната му информация. Разкриването на информация, която е от значение за опазване на сигурността и обществения ред представлява всякога неправомерно действие и предвид това, че ответникът сочи, че информацията е взета и е „информиран този, който я е пратил“ дава достатъчно основание за ангажиране деликтната отговорност на ответника, защото представлява твърдение за непрофесионално и недобросъвестно изпълнение на задължения от кръга на изпълняваната служба, а и същевременно не се явява доказано по настоящото производство, че информация от МВР е изнесена от ищцата и предадена на друго лице. Изводът на съда не се променя предвид доводите на ответника чрез процесуалния му представител, че в изявлението на ответника не се съдържат конкретни описани факти каква е взетата информация и на кого е следвало да бъде предадена, поради което от обективна страна липсва осъществен състав на престъпление по чл.147 от НК. Както беше посочено, понятието деликт е по-широко от понятието престъпление и за ангажиране деликтната отговорност не се явява задължително да бъде доказано, че е извършен състав на престъпление обида или клевета, а е необходимо да бъде доказано, че са засегнати честта, доброто име, достойнството на лицето. С оглед обстоятелството, че излагането на твърдения за взета информация от МВР и службите и за предаването ѝ накърнява репутацията и доброто име на ищцата, съдът приема, че е доказана изискуема материалноправна предпоставка за уважаване на иска. Не може да бъде споделен доводът на ответника Б., че не е доказано кой е адресатът на изявлението. Действително от събраните в хода на производството доказателства се установява, че името на ищцата не е споменато. Преценката за адресата на изявлението обаче се реализира не само чрез посочване на имената му, а и по друг начин, ако описанието е такова, позволяващо да бъде възприето, че се отнася до конкретна личност. За да счете, че изявлението има единствен адресат и негов адресат е именно ищцата Ф. – К., съдът отчете, че в изявлението се говори за началника на кабинета, а и изрично се посочва, че предишния ден си е подала оставката, а това по категоричен и недвусмислен начин доказва, че адресат на изявлението е ищцовата страна. Длъжността началник на кабинет се изпълнява винаги от едно лице, а когато са изложени и обстоятелства за оставката на това лице, съдът приема, че адресат на изявлението е конкретно лице и това е ищцата Ф. – К., тъй като в началото на м.юни 2021 г. ищцата е изпълнявала длъжността и на 02.06.2021 г. си е подала оставката. Изложените съображения мотивираха съда да приеме, че изявленията на ответника Б. не са нито обобщаващи, нито са насочени към неопределен кръг субекти. Ангажирането на деликтната отговорност е предпоставено от доказване засягане честта и достойнството на конкретно лице, а твърдението, че ищцата е взела информация, за да я изнесе е насочено към засягане доброто име на ищцата и описването ѝ в светлина на човек, който не е почтен и нарушава изпълнението на служебните си задължения. В тази насока съдът приема, че изявленията на ответника Б. не представляват нито мнение, нито оценка. Съгласно чл.39, ал.1 от Конституцията на Република България правото на мнение е гарантирано на всяко лице, което може да разпространява своето мнение, в това число публично. Мнението представлява оценка или възприятие на лицето относно

определени факти и обстоятелства, съдържа анализа на определени факти като дори мнението да е негативно, изразяването на мнение не може да породи основание за ангажиране отговорността на лицето. Изразяването на мнение относно публична личност и неговата дейност не се явяват неограничени, а ограничаването свободата на изразяване е обусловено от това, че не следва да бъдат засягати личността, честта и достойнството на лицето – чл.32 от Конституцията изрично предвижда, че всяко лице се ползва от защита срещу посегателство върху честта, достойнството и доброто име. Това означава, че свободата на изразяване няма абсолютен характер, а основанието да бъде ограничена произтича от защита на друго значимо и защитимо от гледна точка на закона право, а именно правото на защита честта и достойнството на личността. В конкретния случай съдът приема, че твърденията на ответника не представляват мнение или оценка, тъй като не се коментира, нито анализира изпълнението на служебните задължения на ищцата Ф. – К., а са изложени факти за неправомерно служене с информация, известна по повод заеманата длъжност. Софийският районен съд приема, че от ангажираните в хода на производството доказателства се установява наличието на причинно-следствена връзка между деянието и настъпилите за ищцата вреди, в която насока съдът кредитира показанията на свидетелката А., от които се установява, че след като разбрала за казаното по неин адрес ищцата се разстроила и считала, че кариерата ѝ е рухнала, а и тези показания кореспондират със заключението по съдебно-психологичната експертиза, според което преживяното от ищцата Ф. – К. представлява адаптационно разстройство, което причинява стрес, тревожност, безпокойство и усещане за невъзможност за справяне със ситуацията, а е довело и до проблеми със съня за период от около 7-10 дни. Изложените съображения мотивираха съда да приеме, че исковата претенция е доказана по основание.

Когато е предявен иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, съдът е длъжен да определи размера на обезщетението по справедливост при съобразяване критериите, установени в чл.52 от ЗЗД. Софийският районен съд намира, че предявената искова претенция от ищцата Ф. – К. срещу ответника Б. подлежи на уважаване за сумата от 5000 лева – неимуществени вреди, а за разликата до пълния претендиран размер от 10000 лева искът подлежи на отхвърляне. За да определи размера на обезщетението на 5000 лева, съдът взе предвид, от една страна, обстоятелството, че тези твърдения са казани по време на пресконференция на политическа партия и са отразени в множество печатни издания и интернет сайтове, но от друга страна, взе предвид, че ищцата е публична личност, която е заемала длъжност началник кабинет и следва да притежава по-висок праг на търпимост спрямо критиките и изявленията, насочени към нея, а и отчете, че при предявяване на иск с правно основание чл.45 от ЗЗД уважаването на иска има значение за постигане на обезвреда за страната ищец. Така мотивиран, съдът приема, че искът следва да бъде уважен за сумата от 5000 лева, а за разликата до 10000 лева подлежи на отхвърляне.

При този изход на делото и като съобрази, че и двете страни претендират присъждането на съдебноделоводни разноски съдът приема, че в полза на ищцата следва да бъдат присъдени такива в размер от 500 лева – внесена държавна такса и депозити за експертизи съответно на уважената

част от иска, а в полза на ответника- сумата от 498 лева заплатено адвокатско възнаграждение съответно на отхвърлената част от иска.

Водим от гореизложеното, **Софийският районен съд**

РЕШИ:

О С Ъ Ж Д А Б. М. Б., ЕГН *****, с адрес гр. С., НДК, Административна сграда ет. 17 да заплати на основание чл. 45 от ЗЗД на Е. П. Ф. – К., ЕГН *****, с адрес гр. С., ул. “Х. Д.” № 19, ет. 1, ап. 2, сумата от 5000 (пет хиляди) лева обезщетение за неимуществени вреди, като **отхвърля** иска в частта за разликата над 5000 лева до пълния претендиран размер от 10000 лева.

О С Ъ Ж Д А Б. М. Б., ЕГН *****, с адрес гр. С., НДК, Административна сграда ет. 17 да заплати на основание чл. 81 от ГПК, вр. чл. 78, ал. 1 от ГПК на Е. П. Ф. – К., ЕГН *****, с адрес гр. С., ул. “Х. Д.” № 19, ет. 1, ап. 2, сумата от 500 (петстотин) лева сторени съдебноделоводни разноски.

ОСЪЖДА Е. П. Ф. – К., ЕГН *****, с адрес гр. С., ул. “Х. Д.” № 19, ет. 1, ап. 2 да заплати на основание чл. 81 от ГПК, вр. чл. 78, ал. 3 от ГПК на Б. М. Б., ЕГН *****, с адрес гр. С., НДК, Административна сграда ет. 17, сумата от 498 (четиристотин деветдесет и осем) лева заплатено адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____